

EL BOLÍGRAF DE TINTA VERDA

Eloy Moreno
EL BOLÍGRAF
DE TINTA
VERDA

Traducció de Mercè Santaulària

Columna

COL·LECCIÓ CLÀSSICA
TÍTOL ORIGINAL: *EL BOLÍGRAFO DE GEL VERDE*
PRIMERA EDICIÓ: SETEMBRE DEL 2011
© ELOY MORENO OLARIA, 2011
© ESPASA LIBROS, S.L.U., 2011
© DE LA TRADUCCIÓ DEL CASTELLÀ: MERCÈ SANTAULÀRIA, 2011
© COLUMNNA EDICIONS, LLIBRES I COMUNICACIÓ, S.A.U.
CARRER PEU DE LA CREU, 4 - 08001 BARCELONA
ISBN: 978-84-664-1418-0
DIPÒSIT LEGAL: B. 26.619-2011
FOTOCOMPOSICIÓ: VÍCTOR IGUAL, S.L.
CARRER ARAGÓ, 390 - 08013 BARCELONA
IMPRÈS A: REINBOOK

www.columnnaedicions.cat

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47). Tots els drets reservats.

*El saben, aquest acudit? Dues senyores d'edat s'estan
en un hotel de muntanya i una diu:
—Vaja, aquí el menjar és terrible de debò.
I l'altra contesta:
—Sí, i a més les racions són tan esquifides...*

*Doncs, bàsicament, així és com em sembla la vida:
plena de soledat, misèria, patiment, tristesa,
i, tot i així, s'acaba massa de pressa.*

WOODY ALLEN, *Annie Hall*

Una vida —qualsevol— es resumeix en un seguit d'esdeveniments especials, de punts i a part. Punts que, per més temps que passi, continuaran intactes a la memòria, com a romanents fins al dia en què ens arriba la mort.

Si volem que apareguin, només cal que ens aturem a pensar en tot el que hem fet durant la vida (o en el que no hem fet) i la successió d'aquestes imatges, difoses en el pensament, són l'*uniu els punts* de la nostra experiència.

No acostumen a ser fets transcendentals, sinó simples moments tan insignificants per a qualsevol altra persona com especials per a nosaltres mateixos: el primer «t'estimo», la mort d'un familiar o la mort d'una persona estimada, la frontera que traça el primer «vostè», les cames que ens fan figa després d'un accident, les nits passades en un hospital prometent coses a un déu que després oblidem, el primer petó als llavis o el primer petó a la boca —mai no és el mateix—, la pitjor discussió amb el nostre millor amic, veure matinejar el sol, la cicatriu més grossa del cos, una vida que brota, les nits a cals avis, descobrir

que un malson ha estat un malson o la primera vegada que
comprenem que sempre que algú vol comprar hi ha algú
que, al final, ven.

TRESOR

Després de gairebé dues setmanes de treballar-hi entossudits, amb la il·lusió com a principal motor de l'esforç, acariciàvem l'esperança d'enllestir-la. Havíem sospesat, ja durant l'estiu anterior, la necessitat de construir un indret on ens poguéssim aixoplugar del sol de les terres manegues; un recer on poguéssim suavitzar una eixutesa a la qual no ens acabàvem d'acostumar els que veníem de la costa.

Hauríem pogut esperar que la tarda estigués molt més madura —tot i que ara, des del record, no sé si això hauria alterat gaire el que va venir després—, però els dies passaven massa de pressa i només l'agost era nostre.

Aquella tarda vam començar d'hora. Amb les postres encara entre les dents, ens vam aixecar de la taula i vam recórrer, amb passes que gairebé eren salts, el llarg passadís que separava aquell menjador tan menut de l'àmplia cuina: espaiosa, amb nevera de les de congelador a dalt; conjunt de forn i placa de sobrekuina de butà; aigüera de marbre grogós; dues cadires de les de seient de vímet i respall de fusta, i una taula, arrambada a la paret, sobre

la qual penjava, des de feia anys, el mateix calendari: una senyoreta jove —o no tant— ens mostrava, enfundada en una granota blava, uns pits generosos convenientment empastifats d'oli. Talleres Garrigo, 1981.

Des de la cuina, a través d'una cortina de canonets, s'accedia a la galeria, que era allargada i molt estreta. La vam recórrer amb poc més de quatre gambades per dirigir-nos a l'escala —de pendent acusat, graons esquerdatats i barana rovellada— que desembocava al pati.

El pati no era gran, sinó enorme. Entapissat de terra i d'aspecte rectangular, distribuïa, a l'esquerra, una petita piscina al costat de mig camp de bàsquet; al fons, dues *portás*, i, a la dreta, també al fons, el racó on havíem estat treballant durant tants dies.

Aquella tarda de divendres se'ns presentava —com ja era habitual— relaxada, embarrancada en un agost tranquil. El cel, llis i d'un blau desennuolat, gairebé no oferia obstacles a un sol que s'acarnissava cremant la terra que trepitjàvem. El vent ni tan sols era capaç de bellugar el molinet que hi havia al capdamunt de l'únic arbre que teníem. I el silenci que ens envoltava era tan intens que, sense ni gairebé escoltar-lo, el sentíem.

Vam començar els preparatius per a una altra dura jornada de feina, l'última si tot anava bé —al final va ser l'última i tot va anar malament—. Vam col·locar els tamborrets de vímet al costat de l'alt mur de pedra, per aprofitar d'aquesta manera una minúscula franja d'ombra que, a partir de les tres, es començava a dilatar. Ens vam dividir la feina per localitzar altra vegada tot el material necessari: la vella serra de mànec vermell que gairebé no serrava; la caixa d'eines atapeïda de claus, cargols i femelles; els

dos martells; les alicates grogues, i uns quants tornavisos que cada dia abandonàvem aquí i allà.

I així, sense cap indici de sospita, una plàcida tarda d'agost, en dues hores escasses, es rebel·laria contra nosaltres.

Aquell racó, el nostre, en què ens reuníem cada dia, va passar de ser un cau de criatures a un covador d'illusions. Un indret que enmagatzemava —a més de maons, fustes, teules i tota mena de ferralla— secrets, mirades i converses que en aquells anys no vam arribar a compartir amb ningú més.

He estat, al llarg de la meva vida, en racons —mai cantonades— semblants, però en cap d'ells no he estat capaç de trobar el que vam deixar en aquell que vam compartir fa anys.

Vam començar així, en un racó, el que ben aviat suposaria el final de l'estiu; i alhora, el final de tots els estius junts. Ja havien passat els dies de traçar la planta, de dissenyar els esbossos i de col·locar els maons; ja havia passat el difícil moment de sostenir el buit de l'entrada, d'alinear les parets i d'equilibrar el conjunt. Tots aquells dies, amb totes les hores i tots els minuts, amb totes les alegries i disputes, havien passat. I un cop passats aquells moments, va arribar el dia més important: només quedava col·locar-hi el sostre.

Vam ocupar el matí d'aquell divendres seleccionant

taulons: corcats a desenes, acceptables vuit o nou i encara gràcies, però en vam tenir prou. Quatre i quatre, aquest va ser el repartiment; primer el Toni i després jo; i després ell i després jo altra vegada. I així, suaument, tremolant tant com es balancejava el conjunt, els vam anar col·locant.

La tarda la vam ocupar buscant teules. N'hi havia moltes, però gairebé totes trencades. Va passar més d'una hora abans no vam aconseguir aplegar-ne una vintena d'acceptables. Les vam netejar a fons amb un drap, cosa que feia embogir les tisoretetes que les habitaven. La majoria, en la fugida, se'ns enfilaven pels braços.

Amb cura de cirurgià sobri, les vam col·locar sobre tota l'estructura —un pes massa exagerat per a unes fustes tan febles— després de refusar la idea d'afegir-hi pendent, no era pas tan important. Allà, a l'estiu, gairebé no plovia.

Devien ser gairebé les cinc de la tarda quan vam col·locar l'última teula a lloc: l'obra estava enllestida.

Silenci, aquella va ser la nostra alegria, la nostra recompensa. Un silenci prolongat, generós, íntim, dels que permeten ser recordats amb el pas dels anys. Un silenci irrepetible, sorollós al capdavant. Entre tots dos, només hi va haver silenci. I aquella absència de sons va ser el principi de la fi.

Era, a parer nostre, perfecta: uns dos metres d'ampla, uns tres de llarga i gairebé dos d'alta. Tot —maons, fustes i teules— estava unit amb ganes, amb il·lusió, però amb res més.

Ni a ell ni a mi no ens va passar pel cap que una lleu

brisa la pogués fer caure; ni a ell ni a mi no ens va passar pel cap que aquella casa tenia massa similituds amb la del primer porquet. Però és que a dotze anys hi ha coses que no et passen pel cap.